ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 11.11.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

235.

Vládne nariadenie

zo dňa 25. októbra 1949

o plánovaní a inej tvorbe cien.

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa § 42, ods. 1 zákona zo dňa 27. októbra 1948, č. 241 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákona o päťročnom pláne):

Diel I.
Cenotvorná činnosť.

§ 1.

Cenotvorná činnosť sa vykonáva buď spolu s plánovacou činnosťou (plánovanie cien) alebo oddelene (iná tvorba cien). Cenotvornú činnosť (plánovanie a inú tvorbu cien) vykonávajú cenotvorné orgány (diel II) v cenotvornom konaní (diel III).

Diel II.
Cenotvorné orgány.

§ 2.

(1) Rozhodnutie o dôležitých cenových úpravách si môže vyhradiť vláda.

(2) Ostatná cenotvorná pôsobnosť prislúcha v rozsahu ďalej uvedenom jednak Štátnemu úradu plánovaciemu, jednak ostatným ústredným úradom (ďalej len „ústredné úrady“).

(3) Ústredné úrady môžu po dohode so Štátnym úradom plánovacím poveriť celkom alebo zčasti výkonom svojej cenotvornej pôsobnosti orgány im podriadené.

Diel III.
Cenotvorné konanie.

§ 3.

Pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak, platia predpisy o hospodárskom plánovaní i pre plánovanie cien.

§ 4.

Štátny úrad plánovací

a) vydáva smernice pre vykonávanie cenotvornej činnosti,

b) je ústredným orgánom pre plánovanie cien,

c) koordinuje cenotvornú činnosť ústredných úradov a

d) vykonáva cenotvornú pôsobnosť pri základných surovinách, polotovaroch a výrobkoch, pri základnom spotrebnom tovare, pri výkupných cenách poľnohospodárskych výrobkov dôležitých pre výživu obyvateľstva a pri dôležitých službách a ostatných plneniach. Na ktoré predmety, služby a ostatné plnenia sa toto ustanovenie vzťahuje, určí Štátny úrad plánovací vyhláškou v Úradnom liste.

§ 5.

(1) Cenotvorná pôsobnosť každého z ústredných úradov sa vzťahuje s výnimkou uvedenou v § 4, písm. d) na výrobky, služby a ostatné plnenia, ktoré plánuje, ako aj na neplánované výrobky, služby, a ostatné plnenia, pokiaľ inak spadajú do odboru jeho pôsobnosti. V pochybných prípadoch rozhoduje o príslušnosti Štátny úrad plánovací.

(2) Ak je to potrebné vzhľadom na povahu alebo dosah cenovej úpravy, môže si Štátny úrad plánovací kedykoľvek vyhradiť, že cenovú úpravu možno vykonať len po dohode s ním.

(3) Minister financií je zodpovedný za to, že sadzby všeobecnej dane budú ustanovené v súhlase s cenami tvorenými podľa tohto nariadenia.

§ 6.

(1) Ústredné úrady pridržiavajú sa pri cenotvornej činnosti smerníc vydávaných Štátnym úradom plánovacím [§ 4, písm. a)] a vykonávajú cenotvornú činnosť po vypočutí ostatných ústredných úradov, ktorých cenotvornej pôsobnosti sa vec dotýka.

(2) Pre koordináciu cenotvornej činnosti zriadi každý z ústredných úradov ako poradný orgán jednu alebo viac koordinačných cenových komisií, v ktorých sa prejednávajú všetky cenové veci spadajúce do odboru jeho pôsobnosti. Každá komisia sa skladá zo zástupcov príslušného ústredného úradu a povereníctva, zástupcu Štátneho úradu plánovacieho, zástupcu Ministerstva financií, zástupcu Ústrednej rady odborov, ako aj zástupcov ústredných úradov a povereníctiev, ktorých odboru pôsobnosti sa vec dotýka. Tiež povereníctva a orgány poverené výkonom cenotvornej pôsobnosti (§ 2, ods. 3) zriadia koordinačné cenové komisie. Do komisií môžu byť prizvaní znalci. Podrobnosti o složení komisií a ich spravovací poriadok určí Štátny úrad plánovací.

§ 7.

Rozhodnutia o cenových úpravách sa vyhlasujú v Úradnom liste, poprípade iným vhodným spôsobom. Pri vyhlasovaní treba dbať na to, aby spotrebiteľská cena bola zistiteľná pokiaľ možno z jedinej vyhlášky. Opatrenia, ktoré treba urobiť v odboroch pôsobnosti niekoľkých alebo všetkých cenotvorných orgánov zároveň, urobí a vyhlási Štátny úrad plánovací.

§ 8.

Ceny vyhlasované podľa § 7 ako spotrebiteľské ceny sú cenami maximálnymi. Obchodné podniky (národné, komunálne i verejné, ako i družstevné a súkromné) sú povinné znižovať spotrebiteľské ceny úmerne k znižovaniu obchodných nákladov.

Diel IV.
Ustanovenia o dozore na ceny a trestné ustanovenia.

§ 9.

Dozor na dodržovanie cien vykonávajú národné výbory.

§ 10.

(1) Cenotvorné orgány (§ 2) a dozorné orgány (§ 9) môžu požadovať od každého vysvetlenie o zásobách tovaru, o žiadaných alebo zaplatených cenách a o všetkých okolnostiach potrebných na tvorbu cien a na dozor na túto tvorbu. Zamestnancom týchto orgánov musí sa dovoliť prístup do všetkých pracovných miestností a skladov a musia sa dať im na nahliadnutie podnikové záznamy a doklady. Títo zamestnanci môžu ďalej v rozsahu nevyhnutne potrebnom požadovať na potvrdenie vzorky jednotlivých druhov tovaru a vykonávať na mieste potrebné zaisťovacie opatrenia. Obmedzenia platné pre vstup do podnikov dôležitých pre obranu štátu zostávajú nedotknuté. Pri vstupe do súkromných bytov a miestností treba pridržiavať sa ustanovení § 5 Ústavy.

(2) Osoby poverené vykonávaním úloh podľa tohto nariadenia alebo na nich zúčastnené, najmä aj zamestnanci dozornej služby a znalci, sú povinní zachovávať voči nepovolaným osobám mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri svojej činnosti, ak nebudú od tejto povinnosti vo verejnom záujme oslobodení. Povinnosť mlčanlivosti nezaniká skončením činnosti alebo služobného pomeru.

§ 11.

(1) Kto poruší ustanovenia predpisov vydaných v cenových veciach, najmä kto požaduje cenu alebo odplatu v neprípustnej výške, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, okresným národným výborom pokutou do 1,000.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) do jedného roku alebo obidvoma týmito trestami. Pre prípad nevymožiteľnosti pokuty sa podľa miery zavinenia vymeria náhradný trest väzenia (zatvorenia) do jedného roku. Ak sa uložia oba tresty, nesmie trest na slobode s náhradným trestom väzenia (zatvorenia) presahovať jeden rok. Ak bol priestupok spáchaný pri prevádzaní živnosti, môže sa odsúdenému dočasne alebo trvale odňať živnostenské oprávnenie.

(2) Pre trestné konanie správne v cenových veciach platia predpisy platné (používateľné) v deň, keď toto nariadenie nadobúda účinnosť.

Diel V.
Prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 12.

Pôsobnosť v trestných veciach cenových, ktorá dosiaľ prislúchala Najvyššiemu úradu cenovému, prechádza dňom, keď toto nariadenie nadobúda účinnosť, na národné výbory podľa všeobecne platných predpisov. Trestné prípady, ktoré nevybaví Najvyšší úrad cenový do dňa svojho zrušenia, vybaví Ministerstvo vnútra.

§ 13.

(1) Zrušuje sa platnosť, poprípade používateľnosť, všetkých ustanovení o veciach, ktoré sú upravené v tomto nariadení, najmä vládneho nariadenia zo dňa 10. mája 1939, č. 121 Sb., o zriadení Najvyššieho úradu cenového, vo znení vládneho nariadenia zo dňa 8. mája 1940, č. 189 Sb., zákona zo dňa 5. júna 1942, č. 100 Sl.z., o Najvyššom úrade pre zásobovanie, a zákona zo dňa 29. februára 1940, č. 63 Sl.z., o cenovom úrade.

(2) Predpisy vydané podľa ustanovení, ktorých platnosť (používateľnosť) sa podľa odseku 1 zrušuje, sú naďalej platné (používateľné), pokiaľ neodporujú tomuto nariadeniu. Ak sa odkazuje v týchto predpisoch na trestné ustanovenia predpisov uvedených v odseku 1, treba postupovať podľa trestných ustanovení tohto nariadenia.

§ 14.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 15. novembra 1949; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Gottwald v. r.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Ševčík v. r.

Dr. Dolanský v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Gregor v. r.

Nosek v. r.

Kabeš v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Kliment v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Neuman v. r.

Erban v. r.

Plojhar v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Šrobár v. r. tiež za ministra Dr. Clementisa

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.